

ผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดเพื่อป้องกันความรุนแรงของ
การดำเนินโรค หอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

Outcome of using the nursing practice guideline for sepsis patients to prevent severity
of disease progression at Medical ward, Wanonniwat hospital, Sakon Nakhon Province.

(Received: December 26,2024 ; Revised: December 29,2024 ; Accepted: December 30,2024)

พจนานฎ ศรีธรรมมา¹
Podjanald Srithumma¹

บทคัดย่อ

การศึกษากึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดเพื่อป้องกันความรุนแรงของการดำเนินโรค ในแผนกหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลวานรนิวาส กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) พยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรม จำนวน 20 คน 2) ผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดที่เข้ารับการรักษาระหว่างวันที่ 9 กันยายน – 30 พฤศจิกายน 2567 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติแบบเดิม จำนวน 30 คน และกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติแบบใหม่ จำนวน 30 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ แบบสอบถามการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้นโยบายปฏิบัติแบบใหม่ และแบบบันทึกผลลัพธ์หลังใช้นโยบายปฏิบัติ เครื่องมือในการทดลองคือ แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเปรียบเทียบใช้ Paired t-test

ผลการศึกษพบว่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบเดิมและแบบใหม่อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = 104.75, S.D.=17.13; $\bar{X}$ = 123.60, S.D.=6.90) เมื่อเปรียบเทียบพบว่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบใหม่สูงกว่าการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t = -5.951, p < 0.001) ด้านผลลัพธ์ต่อผู้รับบริการพบว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติแบบเดิมเกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดระดับรุนแรง/เกิดภาวะช็อกจากการติดเชื้อร้อยละ 10.0 อัตราการเสียชีวิตร้อยละ 3.3 นอนรักษาในโรงพยาบาลไม่เกิน 7 วันร้อยละ 76.7 ค่าเฉลี่ยจำนวนวันนอนโรงพยาบาลเท่ากับ 6.07 วัน (S.D.=5.03) ส่วนกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติแบบใหม่เกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดระดับรุนแรง/เกิดภาวะช็อกจากการติดเชื้อลดลงเป็นร้อยละ 3.3 อัตราการเสียชีวิตลดลงเป็นร้อยละ 0.0 นอนรักษาในโรงพยาบาลไม่เกิน 7 วันเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 96.7 ค่าเฉลี่ยจำนวนวันนอนโรงพยาบาลลดลงเหลือ 3.93 วัน (S.D.=2.19) และพยาบาลวิชาชีพพึงพอใจต่อการใช้นโยบายปฏิบัติแบบใหม่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติทางการพยาบาล, ภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด, หอผู้ป่วยอายุรกรรม

Abstract

This quasi-experimental research aimed to study outcome of using the nursing practice guideline for sepsis patients to prevent severity of disease progression at Medical ward, Wanonniwat hospital, Sakon Nakhon Province. The sample were 2 groups included: 1) Registered nurses who work in medical ward 20 persons, select by purposive sampling, and 2) the sepsis patients who admitted at medical ward during 9 September – 30 November 2024 of all 60 participants, 30 were using nursing practice guideline old version and 30 were using new version, selected by the purposive sampling technique, The data collection instrument consisted: questionnaires of general data of registered nurses, adherence to sepsis practice guidelines, satisfaction of using nursing practice guideline new version and recording form of patient

¹ โรงพยาบาลวานรนิวาส

outcome. The experimental instrument was the nursing practice guideline for sepsis patient new version. Data were analyzed by descriptive statistic and compare mean with paired t-test.

The result found; mean score of performed total item of sepsis practice guideline old version and new version were the level of high ($\bar{X}$ =104.75, S.D.=17.13; $\bar{X}$ =123.60, S.D.=6.90), and comparing found mean score of performed new version higher than old version significantly (t =-5.951, p <0.001). On the other hand, the patient's outcome found the group of using sepsis practice guideline old version were complication with 10% of severe sepsis/septic shock, 3.3% of the death rate, 76.7% of admitted in hospital less than 7 days, average of hospital stay with 6.07 days. And the group of using sepsis practice guideline new version found complication with severe sepsis/septic shock decreased to 3.3%, the death rate decreased to 0.0%, admitted in hospital less than 7 days increased to 96.7%, average of hospital stay decreased to 3.93 days. The registered nurses satisfied using sepsis practice guideline new version was the level of highest.

Keyword: nursing practice guideline, sepsis, medical ward.

บทนำ

ภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดเป็นภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงที่สุดของการติดเชื้อ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มีรายได้น้อยและปานกลางเนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการรักษาผู้ป่วย ประมาณการในปี 2560 มีผู้ป่วยติดเชื้อ 48.9 ล้านรายในแต่ละปี และมีผู้เสียชีวิต 11 ล้านราย อีกทั้งผู้ป่วยจำนวนมากที่รอดชีวิตจากภาวะติดเชื้อมีปัญหาสุขภาพในระยะยาว (Rudd K et al., 2020) และการติดเชื้อในกระแสเลือดยังคงเป็นปัญหาด้านสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทยเช่นเดียวกัน จากสถิติในช่วงปีงบประมาณ 2564-2566 พบอัตราการตายของผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงชนิด community acquired ภาวะรวมร้อยละ 33.71, 35.24 และ 30.5 ตามลำดับ ส่วนของเขตบริการสุขภาพที่ 8 ร้อยละ 27.25, 28.25 และ 23.17 ตามลำดับ¹

ภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบ่งระดับความรุนแรงของโรคเป็น 4 ระยะ คือ 1) systematic inflammatory response syndrome (SIRS) เป็นกระบวนการอักเสบของร่างกายที่ตอบสนองต่อการติดเชื้อ ผู้ป่วยต้องมีอาการทางคลินิกอย่างน้อย 2 ข้อ ได้แก่ (1) อุณหภูมิร่างกายมากกว่า 38 องศาเซลเซียส หรือน้อยกว่า 36 องศาเซลเซียส (2) อัตราการเต้นของหัวใจมากกว่า 90 bpm (3) อัตราการหายใจมากกว่า

20 bpm หรือ PaCO_2 น้อยกว่า 32 mmHg (4) เม็ดเลือดขาวมากกว่า 12,000 หรือน้อยกว่า 4,000 cell/mm³ หรือมี immature form มากกว่าร้อยละ 10 2) Sepsis คืออาการหรือสงสัยว่ามีการติดเชื้อในร่างกายร่วมกับมีภาวะ SIRS 3) Severe sepsis คือ ภาวะ sepsis ที่มีอวัยวะในร่างกายทำงานล้มเหลวยอย่างน้อย 1 อวัยวะขึ้นไป และ 4) Septic shock คือ ภาวะ sepsis ที่มีความดันโลหิตต่ำ (systolic blood pressure น้อยกว่า 90 mmHg หรือลดลงมากกว่า 40 mmHg จากค่าพื้นฐาน²

การประเมินผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดในระยะแรกจะช่วยทำให้การค้นหาสาเหตุ วินิจฉัยโรคและให้การรักษาพยาบาลได้อย่างรวดเร็ว หากพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยสามารถประเมินภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดได้แต่แรกและรวดเร็ว³ จะช่วยให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที ป้องกันหรือชะลอการเกิดการล้มเหลวของอวัยวะต่างๆในร่างกาย ลดภาวะแทรกซ้อนและลดอัตราการตายได้⁴ ผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อรุนแรงและมีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดที่ได้รับการดูแลรักษาแบบมุ่งเป้าในระยะแรก มีอัตราการเสียชีวิตต่ำกว่าผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบปกติ^{4,5,6}

การศึกษาวิจัยที่นำแนวปฏิบัติการรักษาแบบมุ่งเป้าไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดในหอผู้ป่วยอายุรกรรมและหอผู้ป่วยวิกฤตอายุรกรรมพบว่า พยาบาลสามารถดัก

จับอาการของผู้ป่วยกลุ่มโรคติดเชื้อในกระแสเลือดรุนแรงได้อย่างรวดเร็ว บริหารยาปฏิชีวนะให้ผู้ป่วยได้รับยาภายใน 1 ชั่วโมง ป้องกันและลดความรุนแรงของอวัยวะล้มเหลว และลดอัตราการเสียชีวิต^{5,7} อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากร้อยละ 41.40 เหลือร้อยละ 17.10⁶ แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการจัดการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดที่มีประสิทธิภาพ กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดตัวชี้วัดประจำปีงบประมาณ 2567 มีเป้าหมายของอัตราการเสียชีวิตจากภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลน้อยกว่าร้อยละ 26

อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงชนิด community acquired โรงพยาบาลวชิรพยาบาลระหว่างปี 2564-2566 เท่ากับร้อยละ 10.39, 16.33 และ 13.29 ตามลำดับ⁸ และจำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลด้วยภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดเท่ากับ 154 ราย, 228 ราย และ 290 ราย ตามลำดับ ผู้ป่วยเหล่านี้ได้เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมเป็นจำนวน 113 ราย, 162 ราย และ 205 ราย ตามลำดับ ผู้ที่มีการดำเนินโรครุนแรงมากขึ้นและเกิดภาวะช็อก (Severe sepsis และ Septic shock) ต้องย้ายเข้าไปรักษาในหอผู้ป่วยวิกฤตจำนวน 9 ราย, 4 ราย และ 13 ราย ตามลำดับ จากการทบทวนปัญหาหน้างานพบว่พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรม ยังไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติของ 1 Hour 6 bundle โดยเฉพาะการให้ยาปฏิชีวนะภายใน 1 ชั่วโมง, การส่งเพาะเชื้อก่อนให้ยาปฏิชีวนะ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แนวปฏิบัติไม่ตรงกัน อีกทั้งยังมีพยาบาลวิชาชีพน้องใหม่ปฏิบัติงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 12 คน ที่มีประสบการณ์น้อยในการดูแลผู้ป่วย ประกอบกับได้มีการทบทวนและปรับปรุงแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดให้ครอบคลุม

มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดเพื่อป้องกันความรุนแรงของการดำเนินโรคในบริบทของหอผู้ป่วยอายุรกรรม เพื่อใช้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพบริการทางการพยาบาลที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยโดยตรง

วัตถุประสงค์การศึกษา

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดเพื่อป้องกันความรุนแรงของการดำเนินโรค หอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลวชิรพยาบาล จังหวัดสกลนคร

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดของพยาบาลวิชาชีพประจำหอผู้ป่วยอายุรกรรมระหว่างการใช้นโยบายปฏิบัติแบบเดิมและแบบใหม่
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดต่อการเกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดชนิดรุนแรง ภาวะช็อกจากการติดเชื้อในกระแสเลือด การเสียชีวิตและระยะเวลารอดโรงพยาบาลของผู้ป่วยระหว่างการใช้นโยบายปฏิบัติแบบเดิมและแบบใหม่
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบใหม่

สมมติฐานการศึกษา

- 1) คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพหลังใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบใหม่สูงกว่าการใช้นโยบายปฏิบัติแบบเดิม
- 2) ผลลัพธ์ของการใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดหลัง

ใช้แนวปฏิบัติแบบใหม่ดีกว่าการใช้แนวปฏิบัติแบบเดิม

3) พยาบาลวิชาชีพมีความพึงพอใจต่อการ
ใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อใน
กระแสเลือดแบบใหม่อยู่ในระดับพึงพอใจมากถึง
มากที่สุด

วิธีดำเนินการศึกษา

รูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้เป็นแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบ 2 กลุ่ม
เปรียบเทียบการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่
มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบเดิมและแบบ
ใหม่ แผนกหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลวณร
นิवास จังหวัดสกลนคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เลือกแบบ
เฉพาะเจาะจง และใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ
ที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาล
วณรนิवास จำนวน 20 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ
เจาะจงตามคุณสมบัติ เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างคือปฏิบัติงานประจำในหอผู้ป่วย
อายุรกรรม และยินดีเข้าร่วมการศึกษา ส่วนเกณฑ์
การคัดออกคือ ไม่สามารถปฏิบัติงานในช่วง
ระยะเวลาที่ทำการศึกษา หรือต้องการออกจาก
การศึกษา

2) กลุ่มผู้ป่วย เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างดังนี้คือ มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ผู้ป่วยที่
ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะติดเชื้อใน
กระแสเลือดและเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุ
รกรรม โรงพยาบาลวณรนิवास ระหว่างดำเนิน
การศึกษา และผู้ป่วยหรือญาติยินยอมให้ผู้ป่วยเข้า
ร่วมในการศึกษา ส่วนเกณฑ์การคัดออกคือ ผู้ป่วย
หรือญาติผู้ป่วยต้องการออกจากการศึกษา

คำนวณกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยที่มีภาวะติด
เชื้อในกระแสเลือด จากโปรแกรม G* power
analysis¹⁰ ใช้ Test family เลือก t-tests,

Statistical test เลือก means: Differences
between two independent means (two
groups), Type of power analysis เลือก A
priori: Compute required sample size-given
 α , power, and effect sizes เลือกการทดสอบ
two tails กำหนดค่าอิทธิพลขนาดสูง (Effect
size) เท่ากับ 0.80 กำหนดอำนาจการทดสอบ
(Power) $1-\beta$ เท่ากับ 0.85 ค่าความคลาดเคลื่อนที่
ยอมรับได้ (alpha) α เท่ากับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มละ 30 คน รวมทั้งหมด 60 คน¹¹ เลือกกลุ่ม
ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 2
ส่วนได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวน
วรรณกรรม มีรายละเอียดดังนี้

**ตอนที่ 1 แบบสอบถามสำหรับพยาบาล
วิชาชีพ** ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามข้อมูล
ทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ (2) แบบสอบถามการ
ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะ
ติดเชื้อในกระแสเลือดแบบเดิมและแบบใหม่
จำนวน 26 ข้อ แบ่งเป็น การพยาบาลในระยะ
เร่งด่วน มีข้อคำถาม 12 ข้อ และการพยาบาลระยะ
ดูแลต่อเนื่อง มีข้อคำถาม 14 ข้อ การให้คะแนน
กำหนดไว้ตั้งแต่ 1-5 โดย 5 จะเป็นตัวเลขที่แทน
ความหมายของการปฏิบัติสม่ำเสมอ และ 1 จะเป็น
ตัวเลขแทนความหมายของการไม่ทำตามแนว
ปฏิบัติการพยาบาลที่วางไว้ การวัดระดับข้อมูลเป็น
แบบอันดับภาคขึ้น การแปลผลพิจารณาแบ่งระดับ
คะแนนอิงเกณฑ์ประยุกต์จากหลักเกณฑ์ของ
Bloom¹² แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับต่ำคือ
ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 60 ระดับ
ปานกลางคือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติระหว่างร้อยละ
60-79 และระดับสูงคือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติร้อยละ
80 ขึ้นไป (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของ
พยาบาลวิชาชีพต่อการใช้นโยบายการพยาบาล

ผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด มีข้อคำถาม 6 ข้อ ระดับการให้คะแนนกำหนดไว้ตั้งแต่ 1-5 โดย 5 จะเป็นตัวเลขที่แทนความหมายของความคิดเห็นในทางบวกที่สุด และ 1 จะเป็นตัวเลขที่แทนความหมายของความคิดเห็นในทางลบที่สุด ระดับข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) การแปลความหมายใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้¹³ คือ คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 เท่ากับ ไม่พึงพอใจ 1.81-2.60 เท่ากับพึงพอใจน้อย 2.61-3.40 เท่ากับพึงพอใจปานกลาง 3.41-4.20 เท่ากับพึงพอใจมาก และ 4.21-5.00 เท่ากับพึงพอใจมากที่สุด

ตอนที่ 2 แบบเก็บรวบรวมผลลัพธ์ของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด ได้แก่ HN อายุ เพศ โรคประจำตัว ระยะเวลาที่รับผู้ป่วยต่อจากแผนกห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ความรุนแรงของการดำเนินโรค (การเกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดชนิดรุนแรง ภาวะช็อกจากการติดเชื้อ และการเสียชีวิต) และจำนวนวันนอนโรงพยาบาล

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบใหม่ที่ปรับปรุงจากฉบับเดิม โดยการเพิ่มความถี่ในการประเมินผู้ป่วยเพื่อตรวจจับอาการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดจากภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดให้เร็วขึ้น และให้การดูแลรักษาได้ทันทั่วทั้งที่ป้องกันการดำเนินโรคที่รุนแรงขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ แบบสอบถามการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาล แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาล แบบเก็บรวบรวมผลลัพธ์ของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาล และแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด นำมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาโดย

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์รายข้อโดยใช้ดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่า IOC ภาพรวมของแบบสอบถามการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลเท่ากับ 0.90 และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเท่ากับ 1.00 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ได้แก่ แบบสอบถามการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาล และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาล ไปทดสอบ (Tryout) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งที่มีขนาดและบริบทใกล้เคียงกับโรงพยาบาลวานรนิวาส จำนวน 30 ชุด เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือโดยพบว่าแบบสอบถามการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลและแบบประเมินความพึงพอใจได้ค่า Cronbach's Alpha Coefficient เท่ากับ 0.98 และ 0.97 ตามลำดับ ซึ่งยอมรับได้

ขั้นตอนการศึกษา

ขั้นเตรียมการ

1) ประชุมพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานแผนกหอผู้ป่วยอายุรกรรมโรงพยาบาลวานรนิวาส เพื่อทบทวนปัญหาการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดที่ผ่านมา วิเคราะห์สาเหตุ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

2) ผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมในการแก้ไขปัญหา โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทบทวนบทบาทพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดที่ปรับปรุงล่าสุด

3) เขียนเค้าโครงการศึกษาเพื่อรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

4) หลังจากได้รับการรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครแล้ว จึงเริ่มเข้าสู่กระบวนการศึกษาทดลอง โดยประชุมทีมพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมทั้งหมด เพื่อชี้แจงโครงการวิจัย วัตถุประสงค์การศึกษา และขั้นตอนการศึกษา อีกทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เปิดโอกาสให้พยาบาลวิชาชีพซักถามจนเข้าใจกระบวนการปฏิบัติ

ขั้นตอนการดำเนินการ

1) ดำเนินการตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบเดิมกับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมจำนวน 30 คน หลังจากนั้นจึงให้พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมทำแบบสอบถามการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลแบบเดิม และผู้วิจัยเก็บรวบรวมผลลัพธ์จากการใช้แนวปฏิบัติแบบเดิม

2) จัดประชุมทีมพยาบาลวิชาชีพแผนกหอผู้ป่วยอายุรกรรมโดยแบ่งเป็น 2 ครั้งๆละ 10 คน เพื่อไม่ให้กระทบต่อการปฏิบัติงาน จุดมุ่งหมายในการประชุมคือต้องการสะท้อนข้อมูลผลการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบเดิม และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยซึ่งเป็นผู้รับบริการ เพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดในหอผู้ป่วยอายุรกรรม หลังจากนั้นจึงอธิบายถึงเหตุผลของการปรับปรุงแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดซึ่งเป็นฉบับใหม่ เพิ่มความถี่ในการประเมินอาการผู้ป่วย เพื่อดักจับอาการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดอย่างเคร่งครัดด้วยการให้

การพยาบาลในระยะเร่งด่วนเพื่อป้องกันความรุนแรงของโรคที่อาจเกิดขึ้นและให้การดูแลรักษาผู้ป่วยได้อย่างทันท่วงที พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยต่างๆ ก่อนเริ่มการใช้แนวปฏิบัติแบบใหม่

3) ดำเนินการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบใหม่ที่ปรับปรุงขึ้น รายละเอียดของแนวปฏิบัติแบบเดิมและแบบใหม่

4) ดำเนินการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบใหม่กับผู้ป่วยจำนวน 30 ราย หลังจากนั้น จึงให้พยาบาลวิชาชีพทำแบบทดสอบการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบใหม่และประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมปฏิบัติ แบบใหม่ เป็นต้น

5) ผู้วิจัยเก็บบันทึกผลลัพธ์จากการใช้แนวปฏิบัติ แบบใหม่จากข้อมูลเวชระเบียน หลังจากเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างครบ ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลการรักษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลแผนกหอผู้ป่วยอายุรกรรมโรงพยาบาลวานรนิวาส ระหว่างวันที่ 9 กันยายน - 30 พฤศจิกายน 2567

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ทำการทดสอบการกระจายของข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติทดสอบ Kolmogorov Smirnov test (KS test) พบว่าข้อมูลมีการกระจายตัวแบบปกติจึงใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกหอผู้ป่วยอายุรกรรมโรงพยาบาลวานรนิวาส วิเคราะห์และนำเสนอโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้แนวปฏิบัติ วิเคราะห์และนำเสนอโดยใช้สถิติ

ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ 3) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบเดิมและแบบใหม่ใช้สถิติ Paired t – test 4) นำเสนอผลการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลประกอบด้วย การเกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดชนิดรุนแรง ภาวะช็อกจากการติดเชื้อ การเสียชีวิตและจำนวนวันนอนโรงพยาบาลใช้อัตราส่วน จำนวน ร้อยละ

จริยธรรมการวิจัย

โครงร่างวิจัยผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมวิจัยในมนุษย์จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2567 เอกสารเลขที่ SKN REC 2024-101 ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างอย่างเคร่งครัด และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมและนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ พยาบาลวิชาชีพประจำหอผู้ป่วยอายุรกรรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 95.0 มีอายุระหว่าง 22-29 ปี ร้อยละ 60.0 สถานภาพโสด ร้อยละ 80.0 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 100 มีประสบการณ์การทำงานในโรงพยาบาลไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 60.0 ไม่เคยได้รับการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด ร้อยละ 90.0

การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติตาม

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดตามแนวปฏิบัติแบบเดิมและแบบใหม่

ตัวแปร	การปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบเดิม		การปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบใหม่		df	t-test	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
การพยาบาลในระยะเร่งด่วน	48.0	7.85	56.95	3.12	19	-6.149	<0.001*
การพยาบาลในระยะดูแลต่อเนื่อง	56.75	9.36	66.65	4.26	19	-5.619	<0.001*
ภาพรวม	104.75	17.13	123.60	6.90	19	-5.951	<0.001*

* p<.01

แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบเดิมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 60.0 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการพยาบาลในระยะเร่งด่วนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 55.0 และระดับสูงร้อยละ 45.5 ด้านการพยาบาลในระยะดูแลต่อเนื่องมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 55.0 และระดับสูงร้อยละ 45.0 ส่วนการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบใหม่พบว่าการปฏิบัติการพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับสูงร้อยละ 100 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทั้งด้านการพยาบาลในระยะเร่งด่วนและการพยาบาลในระยะดูแลต่อเนื่องอยู่ในระดับสูงร้อยละ 100

คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดโดยรวมหลังใช้แนวปฏิบัติแบบเดิมเท่ากับ 104.75 (S.D.=17.13) และหลังใช้แนวปฏิบัติแบบใหม่มีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากับ 123.60 (S.D.=6.90) เมื่อเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ paired t-test พบว่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบใหม่สูงกว่าการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-5.951$, $p<0.001$) และเมื่อพิจารณารายด้านก็พบว่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติด้านการพยาบาลในระยะเร่งด่วนและด้านการพยาบาลในระยะดูแลต่อเนื่องตามแนวปฏิบัติแบบใหม่สูงกว่าแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ($t=-6.149$, $p<0.001$; $t=-5.619$, $p<0.001$) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ผลลัพธ์ด้านผู้รับบริการ

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับบริการ: ผู้ป่วยมีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติการพยาบาลแบบเดิมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.3 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 50.0 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 59.30 ปี (S.D.=15.78 ปี) มี

โรคประจำตัวร้อยละ 83.3 ส่วนผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติแบบใหม่เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.3 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 56.7 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 54.10 ปี (S.D.= 20.40 ปี) มีโรคประจำตัวร้อยละ 73.3 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด

ข้อมูลทั่วไป ผู้รับบริการ	กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติแบบเดิม		กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติแบบใหม่	
	จำนวน (n=30)	ร้อยละ	จำนวน (n=30)	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	11	36.7	16	53.3
หญิง	19	63.3	14	46.7
2. อายุ				
น้อยกว่า 40 ปี	2	6.7	7	23.3
40 – 49 ปี	5	16.7	3	10.0
50 – 59 ปี	8	26.7	3	10.0
60 ปีขึ้นไป	15	50.0	17	56.7
	$\bar{X}=59.30$ ปี, S.D.=15.78ปี Max=91ปี, Min=21ปี)		$\bar{X}=54.10$ ปี, S.D.=20.40ปี, Max=78ปี, Min=15ปี)	
3. โรคประจำตัว				
ไม่มี	5	16.7	8	26.7
มี	25	83.3	22	73.3

ผลลัพธ์การใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบเดิมและแบบใหม่: กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบเดิมเกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดรุนแรง/ภาวะช็อกจากการติดเชื้อร้อยละ 10.0 อัตราการเสียชีวิตร้อยละ 3.3 ส่วนใหญ่นอนรักษาในโรงพยาบาลไม่เกิน 7 วัน ร้อยละ 76.7 ค่าเฉลี่ยจำนวนวันนอนโรงพยาบาลเท่ากับ 6.07 วัน (S.D.=5.03 วัน) ส่วนกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติแบบใหม่เกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดรุนแรง/ช็อกจากการติดเชื้อพบร้อยละ 3.3 อัตราการเสียชีวิตร้อยละ 0.0 นอนรักษาในโรงพยาบาลไม่เกิน 7 วัน ร้อยละ 96.7 ค่าเฉลี่ยจำนวนวันนอนโรงพยาบาลเท่ากับ 3.93 วัน (S.D.=2.19 วัน)

ความพึงพอใจต่อการใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบใหม่

ความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบใหม่โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}= 4.70$ S.D.= 0.47) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ให้ผลดีในการดูแลผู้ป่วย ($\bar{X}= 4.75$, S.D.= 0.44) รองลงมาคือ สามารถนำไปใช้ได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}= 4.70$, S.D.= 0.47) และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($\bar{X}= 4.65$, S.D.= 0.49) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ เนื้อหาของแนวปฏิบัติเข้าใจง่าย ($\bar{X}= 4.50$, S.D.= 0.61)

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดเพื่อป้องกันความรุนแรงของการดำเนินโรค หอผู้ป่วยอายุรกรรม เปรียบเทียบระหว่างการใช้แนวปฏิบัติแบบเดิมและแบบใหม่ ผลการศึกษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบใหม่สูงกว่าการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ แบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของสมใจ จันทะวัง¹⁴ ที่พบว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นได้ทุกครั้ง และการศึกษาของพรรณี ชูศรีและคณะ¹⁵ ที่พบว่าหลังการพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดหอผู้ป่วยอายุรกรรมทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการปฏิบัติตามการพยาบาลหลังการพัฒนาแนวทางสูงกว่าก่อนการพัฒนาแนวทางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตลอดจนการศึกษาของภัทราวรรณ ขุนทองและวารินทร์ บินโฮเซ็น¹⁶ ที่ศึกษาคุณภาพการจัดการด้านกระบวนการและพบว่าพยาบาลวิชาชีพสามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดได้ทุกครั้งมากกว่าร้อยละ 80 และการศึกษาผลการใช้แนวปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลเกาะสมุยโดย นาดยา บุญสุข⁴ ที่พบว่าพยาบาลมีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สามารถอธิบายได้ว่าการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการสะท้อนข้อมูลผลการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ แบบเดิมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยหลังใช้แนวปฏิบัติเพื่อให้พยาบาลวิชาชีพได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลที่วางไว้และชี้ประเด็นให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยจากการใช้แนวปฏิบัติแบบเดิม หลังจากนั้นจึงอธิบายให้พยาบาลวิชาชีพเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบใหม่ที่ปรับปรุงขึ้นจากปัญหาที่พบและ

การทบทวนวรรณกรรม โดยการปรับความถี่ในการประเมินผู้ป่วยโดยเฉพาะการพยาบาลในระยะเร่งด่วนเพื่อดักจับอาการผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดและให้การช่วยเหลือผู้ป่วยได้ทันท่วงทีเพื่อป้องกันความรุนแรงของการดำเนินโรคเข้าสู่การติดเชื้อในระดับรุนแรงและการเกิดภาวะช็อกจากการติดเชื้อที่จะส่งผลให้ผู้ป่วยมีอาการทรุดลงและเสียชีวิตได้ เมื่อพยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานเข้าใจถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลแล้วผู้วิจัยจึงเริ่มให้ใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบใหม่ที่ปรับปรุงขึ้นส่งผลให้การปฏิบัติตามแนวปฏิบัติแบบใหม่สูงกว่าแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กระบวนเหล่านี้เป็นการพัฒนาบุคลากรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามทฤษฎีระบบของ David Easton⁹ และ ผลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์สำหรับผู้ป่วย

ผลการศึกษาพบว่าหลังใช้แนวปฏิบัติแบบใหม่พบว่าผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดรุนแรง/เกิดภาวะช็อกจากการติดเชื้อลดลงจากร้อยละ 10.0 เป็นร้อยละ 3.3 อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยลดลงจากร้อยละ 3.3 เป็นร้อยละ 0.0 จำนวนวันนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วยไม่เกิน 7 วัน เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 96.7 และค่าเฉลี่ยวันนอนโรงพยาบาลลดลงเป็น 3.93 วัน (S.D.=2.19 วัน) เมื่อเทียบกับหลังใช้แนวปฏิบัติแบบเดิม อีกทั้งความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้แนวปฏิบัติแบบใหม่อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของสิรินทร วิบูลชัยและคณะ¹⁷ ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดกลุ่มงานศัลยกรรมและพบว่าปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดทำให้อัตราการเสียชีวิตผู้ป่วยลดลงร้อยละ 6.6 เป็น 0.0 พยาบาลมีความพึงพอใจต่อแนวปฏิบัติเพิ่มขึ้น และการศึกษาของธารณา วงษ์ทวีและคณะ⁷ ที่พบว่าภายหลังใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแล

ผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดทำให้ค่าเฉลี่ยลำดับความรุนแรงของการเกิดอวัยวะล้มเหลวในวันที่ 2 ของการรักษาในโรงพยาบาลลดลง ผู้ป่วยที่มีภาวะช็อกจากการติดเชื้อได้รับการส่งต่อไปยังหอผู้ป่วยวิกฤติภายในเวลาที่กำหนดและพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการใช้นวปฏิบัติ ตลอดจนการศึกษาของนายยา บุญสุข⁴ ที่พบว่าหลังใช้นวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดทำให้อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยลดลงจากร้อยละ 42.0 เหลือร้อยละ 18.1 และพยาบาลวิชาชีพพึงพอใจต่อการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติฯ จะเห็นได้ว่าการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดในหอผู้ป่วยอายุรกรรมนั้น พยาบาลจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในทีมสุขภาพที่ดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด การที่พยาบาลวิชาชีพมีความรู้ความสามารถในการตรวจจับความเปลี่ยนแปลง (Early Detection) ของอาการและอาการแสดงของภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดได้อย่างถูกต้อง รายงานแพทย์ถึงความผิดปกติที่ตรวจพบอย่างรวดเร็ว และใช้นวปฏิบัติทางการพยาบาลได้อย่างถูกต้อง เป็นการพัฒนาคุณภาพระบบบริการ

สุขภาพ ทำให้เกิดผลลัพธ์การดูแลที่ดี ป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนสำคัญ ลดการเกิดภาวะคุกคามต่ออวัยวะและการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดได้¹⁸

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารทางการพยาบาลควรวางแผนพัฒนาสมรรถนะพยาบาลให้มีความรู้ทักษะการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดที่สามารถพบได้ในหอผู้ป่วยต่างๆ ของโรงพยาบาลโดยเฉพาะบุคลากรใหม่เพื่อให้มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความรุนแรงของโรค ลดอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนและอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. ควรมีการศึกษาระยะยาวเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการใช้นวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดให้ชัดเจนมากขึ้น รวมถึงการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์ต่อองค์กรได้แก่ ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาผู้ป่วยลดเรื่องร้องเรียนจากการให้บริการทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงสาธารณสุข. ระบบวัดผลการดำเนินงานรายตัวชี้วัด (Health KPI) [อินเทอร์เน็ต]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2567]. แหล่งข้อมูล <http://healthkpi.moph.go.th>
2. Bone RC, Balk RA, Cerra FB, Dellinger RP, Fein AM, Knaus WA, Schein RM, Sibbald WJ. Definitions for sepsis and organ failure and guidelines for the use of innovative therapies in sepsis. The ACCP/SCCM Consensus Conference Committee, American College of Chest Physicians/Society of Critical Care Medicine. Chest 1992;101(6):1644-1655.
3. Fylnn MMB, Elizabeth B. Managing Sepsis and Septic Shock: Current Guidelines and Definitions. American Journal Nursing 2018;118(2):34-39.
4. นายยา บุญสุข. ผลการใช้นวปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดโรงพยาบาลเกาะ สมุย. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์ 2566;10(7):286-296.
5. ประภาพรณ สิ่งโตและทองเปลว ชมจันทร์. กระบวนการและผลลัพธ์ของการดูแลแบบมุ่งเป้าใน 6 ชั่วโมงแรกในผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดชนิดรุนแรงและภาวะช็อกจากการติดเชื้อ. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ สสอ. 2564;3(2):1-21.
6. นิตยา ภูริพันธ์, อำนาง กาศสกุลและณัฐวรรณ พละวุฒิโทย. ผลลัพธ์ของการพัฒนาการใช้ Sepsis Protocol Checklist Lerdsin Hospital. วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล 2563;36(1):12-20.
7. ธารทนา วงษ์ทวี, อภิญา ศิริพิทยาคุณกิจและสุนทรี เสียรวิทย์กิจ. การประเมินผลการใช้นวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยภาวะเซปติคต่อผลลัพธ์ทางคลินิกในหอผู้ป่วยอายุรกรรม. รามาธิบดีพยาบาลสาร 2563;26(2):155-171.

8. ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC). ตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุขปี 2567. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2567 จากแหล่งข้อมูล HDC Service
9. Easton D. A systems analysis of political life. New York:Wiley;1965b.
10. Faul F, Erdfelder E, Lang A-G, & Buchner A. G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. Behavior Research Methods 2007,39,175-191.
11. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nd ed. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates;1988.
12. Bloom BS. Handbook on formative and summative evaluation of student learning. New York: McGraw-Hill;1971.
13. ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. การตลาดบริการ. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด;2549.
14. สมใจ จันทะวัง. การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะช็อกจากการติดเชื้อในกระแสเลือด ในงานหอผู้ป่วยหนัก 2 โรงพยาบาลลำพูน. วารสารโรงพยาบาลแพร่ 2561,26(1),35-46.
15. พรณี ชูศรี, อิศราภรณ์ ปัญญาและปิยะเนตร ปานเกิด. การพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 1 โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก. วารสารการพยาบาล สุขภาพ และสาธารณสุข 2565,1(2),12-27.
16. ภัทรวรรณ ขุนทองและวารินทร์ บินโฮเซ็น. คุณภาพการจัดการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด หอผู้ป่วยวิกฤตอายุรกรรม โรงพยาบาลตติยภูมิ. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ สสอท 2566,5(3),1-18.
17. สิรินทร วิบูลชัย, วนิดา เคนทองดี และพรพิมล คำประเสริฐ. การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดกลุ่มงานศัลยกรรม โรงพยาบาลเลย. วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ 2563,38(2),119-128.
18. ลักคณา บุญมี, จิรียา อินทนา, คริณธร มังคะมณี, เยาวลักษณ์ มีบุญมากและอัคนี วันชัย. ผู้ป่วยกลุ่มอาการติดเชื้อกระแสเลือด: บทบาทพยาบาล. เชียงรายเวชสาร 2561,10(2),268-276.